

Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Commissies Bestuur en Samenleving

Datum 9 februari 2011
Ons kenmerk Stadszaken 2011/31911
Contactpersoon A. Visser
Doorkiesnummer 023-5113555
e-mailadres avisser@haarlem.nl
Onderwerp Aanpak en fasering bezuinigingen subsidies en stelselwijziging
Bijlage Criteria voor bezuinigingen (CS/sb 2011/7583)

Geachte leden van de commissie bestuur en de commissie samenleving,

Inleiding

Tijdens uw behandeling van de nota "Criteria bezuinigingen op subsidies" (CS/SB Reg.nr. 2011/7583) vroegen enkele fracties naar de voortgang *van de verzakelijking van de subsidiesystematiek*. In deze brief informeren wij u hierover in het kort.

In de kadernota 2010 heeft de raad taakstellende bedragen vastgesteld voor de bezuinigingen. Ook voor de bezuinigingen op subsidies is taakstellend een bedrag opgenomen van € 3 miljoen (zie pag 31 Kadernota 2010).

In de programmabegroting 2011-2015 zijn de bezuinigingen verder aangekondigd en deels verwerkt. Daarbij gaat het om 2 invalshoeken

1. de bezuiniging op de totale uitgave van subsidies
2. het komen tot een andere systematiek van subsidieverstrekking.

Invulling bezuinigingsopgave

Voor wat betreft het eerste heeft u in de gecombineerde commissievergadering van 27 januari 2011 de criteria besproken die gelden voor deze cluster van bezuinigingen. Met in achtneming van deze criteria heeft het college op 4 februari een voorgenomen besluit genomen over deze bezuinigingen.

De instellingen zijn inmiddels over dit voorgenomen besluit geïnformeerd. Voorts worden zij in de gelegenheid gesteld (en nemen wij contact met hen op) om de zienswijzen op het besluit te vernemen.

Voor de volledigheid voegen wij de criteria als bijlage toe.

Deze brief gaat hierna in op het proces om te komen tot een andere systematiek.

Haarlem

2

De Opdracht

Bij kadernota 2010 heeft de gemeenteraad aan het college de volgende opdracht meegegeven:

1. Voor de komende jaren vinden wij het belangrijk dat verder wordt gewerkt aan het verzakelijken van de subsidieverstrekking, het professionaliseren van gesubsidieerde instellingen en het bevorderen van samenwerking tussen instellingen. Ook dient binnen de gemeentelijke organisatie het subsidieproces efficiënter te worden georganiseerd. De komende tijd zal het college aan de slag gaan met het ontwikkelen van een nieuwe subsidiesystematiek met daarbinnen de opdracht welke subsidies in aanmerking komen voor stopzetting, een korting, handhaving of – wanneer de noodzaak daartoe wordt aangetoond – een verhoging van het budget.
2. Evenals bij de efficiencykorting op de eigen ambtelijke organisatie zal ook hier gelden dat de kosten voor de baat uitgaan. Daarom zal in de begroting van de gemeente een budget worden opgenomen van € 0,5 miljoen om onderzoek mogelijk te maken met betrekking tot de wijze waarop ombuigingen door de instellingen kunnen worden geëffectueerd.
3. De coalitie wil dat de subsidiesystematiek van de gemeente wordt verzakelijkt en dat er systematische en inhoudelijke afwegingen worden gemaakt. Per subsidie moet de vraag worden gesteld of de activiteiten van de gesubsidieerde instelling daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de beoogde maatschappelijke effecten en de beleidsdoelstellingen van Haarlem. Het in stand houden van instellingen is geen doel op zich, net zo min als het verstrekken van subsidie een automatisme is. Subsidies die bijdragen aan de realisatie van de visie en prioriteiten uit dit coalitieakkoord zullen worden ontzien. Alle subsidies zullen de komende jaren onder de loep worden genomen. We gaan ervan uit dat zo'n 10% (taakstellend € 3 miljoen) kan worden gekort op de subsidieverstrekkingen van Haarlem.
4. Het nieuwe college zal nog in 2010 alle gesubsidieerde instellingen schriftelijk informeren over de mogelijkheid dat zij vanaf 2012 geen, of belangrijk minder subsidie zullen krijgen van de gemeente Haarlem, en wat de achterliggende redenen daarvan zijn.
5. We zullen onze partners betrekken bij de uitwerking van de keuzen die moeten worden gemaakt en hen ondersteunen bij de realisatie van de ombuigingen (bijvoorbeeld door te onderzoeken hoe de desbetreffende instelling efficiënter kan werken).

De opvolging

Het college heeft de opdracht als volgt opgepakt:

Fase 0 (opdracht 4) schriftelijk informeren van de gesubsidieerde instellingen

Het college heeft in 2010 alle gesubsidieerde instellingen schriftelijk geïnformeerd over de mogelijkheid dat zij vanaf 2012 geen, of belangrijk minder subsidie kunnen krijgen van de gemeente Haarlem, en wat de achterliggende redenen daarvan zijn.

Fase 1 (opdracht 1, 3 en 5) besluitvorming over de bezuiniging ad € 3 miljoen

De opdracht aan het college is € 3 miljoen te besparen op subsidies in de periode 2012 -2018. Het college heeft hiertoe een set van criteria (de meetlat) ontwikkeld die het mogelijk maakt per subsidie de vraag te stellen of de activiteiten van de gesubsidieerde instelling daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de beoogde maatschappelijke effecten en de beleidsdoelstellingen van Haarlem.

Dit is naast het behalen van de bezuiniging, de eerste stap op weg naar de gewenste verzakelijking van de subsidiesystematiek van de gemeente, alsmede de manier waarop er systematische en inhoudelijke afwegingen kunnen worden gemaakt. Subsidies die bijdragen aan de realisatie van de visie en prioriteiten uit dit coalitieakkoord worden zoveel mogelijk ontzien. In deze fase van bezuinigingen wordt nog uitgegaan van de bestaande subsidierelaties. Per beleidsveld is aanvullend een specifieke aanpak opgesteld en zijn de grotere organisaties betrokken bij het formuleren van de voorstellen.

Parallel hieraan wordt aan fase 2 en 3 "*Verdere verzakelijking van de subsidiesystematiek*" gewerkt. Zo wordt bijvoorbeeld Hof 2.0 ontwikkeld en vindt binnen de gemeentelijke organisatie een onderzoek plaats naar efficiëntere organisatie van het subsidieproces.

Fase 2 (opdracht 1, 2 en 5) realisatie van de bezuiniging

Evenals bij de efficiencykorting op de eigen ambtelijke organisatie geldt ook hier dat de kosten voor de baat uitgaan. Daarom is in de begroting van de gemeente een budget opgenomen van € 0,5 miljoen om onderzoek mogelijk te maken met betrekking tot de wijze waarop ombuigingen door de instellingen kunnen worden geëffectueerd. Het college wil dit bedrag inzetten voor onderzoek bij verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen naar onder meer efficiency en effectiviteit (professionalisering). Daarnaast stelt het college voor een gedeelte van dit bedrag in te zetten voor systeeminnovaties (onder meer samenwerking, nieuwe werkvormen en klantperspectief, subsidiesystematiek).

Tegelijkertijd vindt binnen de gemeentelijke organisatie een onderzoek plaats naar efficiëntere organisatie van het subsidieproces. Inmiddels de nieuwe algemene subsidieverordening van kracht geworden en het proces van subsidieverlening verder gestandaardiseerd. Op dit moment vindt onderzoek plaats naar het centraliseren van het subsidiebureau.

Fase 3 (opdracht 3 en 5) Verdere verzakelijking van de subsidiesystematiek

Het in stand houden van instellingen is nooit een doel op zich, net zo min als het verstrekken van subsidie een automatisme is. Nu en de komende jaren is het college aan de slag met het verder ontwikkelen van de subsidiesystematiek. Dit is echter een traject van een wat langere adem. Kernwoorden hierbij zijn verzakelijking, beter definiëren van doelstellingen, nieuwe vormen van sturing op activiteiten (inkoop) output en outcome, onderscheid tussen basisinfrastructuur en functies en activiteiten. Het college presenteert nog voor 1 juni een startnotitie. Het college streeft ernaar in de laatste vergadering van de gemeenteraad in 2011 het beleid rond de subsidiesystematiek vast te kunnen laten stellen.

Haarlem

4

Tot slot

De thans voorliggende conceptbezuinigingen grijpen vaak diep in op organisaties, maar vormen een noodzakelijke eerste stap in de gewenste verzakelijking van de subsidieverstrekking. Met elkaar moeten we zoeken naar wegen die leiden tot een nieuw, maatschappelijk verantwoord evenwicht. Wij gaan vol vertrouwen samen met u naar de volgende fase.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
ing. S.M.M. Borgers

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille P. Heiligers
Auteur A. Visser/H. Rooijers
Telefoon 5113047 E-mail: avisser@haarlem.nl
CS/SB Reg.nr. 2011/7583
Bijlage geen
B & W-vergadering van 18 januari 2011

Onderwerp

Criteria bezuinigingen op subsidies

Het college neemt ter voorbereiding op het samenstellen van de kadernota 2011 besluiten over de aanpak en werkwijze om tot bezuinigingen te komen. Dit besluit wordt voorgelegd aan de commissies.

B&W

1. Het college besluit de criteria voor het bepalen van de korting op de subsidieverstrekkings vast te stellen. Deze criteria vormen de meetlat waarlangs alle subsidierelaties gelegd worden en die bepalen welke korting op de subsidie zal worden toegepast.
2. Het college stelt de planning en werkwijze vast voor het uitwerken van deze criteria in concrete kortingen, met benoeming van de betrokkenheid van de (raad)scies en de instellingen.
3. De commissies Bestuur, Samenleving, Beheer en Ontwikkeling ontvangen deze nota ter bespreking.

Collegebesluit

Onderwerp : Criteria bezuinigingen op subsidies
Reg. Nummer : CS/CC 2011/7583

1. Inleiding

Korting op subsidies is een van de vijf sporen van de bezuinigingen. In het coalitieakkoord is gesteld dat alle subsidies de komende jaren onder de loep genomen zullen worden met als resultaat een korting van gemiddeld 10% (taakstellend € 3 miljoen) op de subsidieverstrekingen van Haarlem.

Zowel de gemeenteraad als het college hebben uitdrukkelijk gesteld dat de bezuinigen zorgvuldig moeten worden afgewogen en dat de “kaasschaafmethode” ongewenst is. Om tot een goede bezuinigingsafweging te komen is een set van criteria noodzakelijk: deze criteria vormen de meetlat waarlangs alle subsidierelaties gelegd worden en die bepalen welke korting op de subsidie zal worden toegepast. Hoofduitgangspunt voor vaststelling van de korting, is dat de korting op het subsidie 10% bedraagt tenzij op basis van de criteria meer of minder dan 10% moet worden gekort.

In deze notitie formuleert het college de criteria waarlangs alle subsidies worden gelegd. Het format, waarin deze criteria zijn opgenomen is naar aanleiding van een toezegging tijdens de behandeling van de begroting aan de commissie Bestuur ter informatie toegezonden.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit de criteria voor het bepalen van de korting op de subsidieverstrekingen vast te stellen. Deze criteria vormen de meetlat waarlangs alle subsidierelaties gelegd worden en die bepalen welke korting op de subsidie zal worden toegepast.
2. voor het uitwerken van deze criteria in concrete kortingen de planning en werkwijze, met benoeming van de betrokkenheid van de raad(scies) en de instellingen, vast te stellen
3. De commissies Bestuur, Samenleving, Beheer en ontwikkeling ontvangen deze nota ter bespreking.

3. Beoogd resultaat

Instrumentarium om tot een goede, systematische bezuinigingsafweging voor het spoor subsidies te komen.

4. Argumenten/afwegingen

De criteria zijn afwegingskader voor beoordeling van nut en noodzaak

Voor de beoordeling van nut en noodzaak van de subsidie is het van belang om systematisch (in onderstaande volgorde!) de volgende vragen te stellen:

- Is sprake van een wettelijke taak gemeente
Indien een organisatie een wettelijk taak uitvoert, kan het subsidie niet worden stopgezet.
- Is sprake van taken en resultaten uit coalitieprogramma “Het oog Op morgen”.
Staat het beoogd resultaat van de organisatie als prioriteit in het coalitieprogramma.

- Is sprake van taken resultaten uit het Collegewerkprogramma (Cwp)
Staat het beoogd resultaat van de organisatie als prioriteit in het Cwp.
- Is sprake van taken en resultaten benoemd in andere beleidsdoelstellingen gemeente
Staat het beoogd resultaat van de organisatie hoog in de prioriteiten van de programmabegroting of beleidsnota's en voornemens.
- Maatschappelijk belang buitengewoon hoog
Is sprake van dienstverlening aan maatschappelijk kwetsbare groepen, waardoor beperking van de korting aangewezen is.

De criteria zijn van belang om de effectiviteit en de efficiency te toetsen

Als nut en noodzaak is aangetoond (de subsidierelatie heeft 'bestaansrecht') zijn vervolgens de volgende groep van afwegingen relevant:

- Is het draagkrachtbeginsel mogelijk
Kan door eigen inkomstenverwerving (in rekening brengen kosten van dienstverlening) de subsidie worden verminderd of beëindigd.
- Is marktwerking mogelijk
Kan de taak worden uitgevoerd door een marktpartij zonder daarbij de beleidsdoelstelling te verliezen. Bijvoorbeeld verhuur van accommodaties? Veel van de maatschappelijke huurders vallen dan weg.
- Is efficiënter organiseren mogelijk
Kan de taakuitvoering door de organisatie zelf efficiënter worden opgepakt, dan wel soberder worden uitgevoerd?
- Is effectiever organiseren mogelijk
Bestaan er mogelijkheden om de taken- in samenhang en samenwerking met andere organisaties in het werkveld – effectiever te organiseren? Kunnen daarbij andere 'coalities' worden gesmeed, kan meer ingespeeld worden op burgerinitiatieven, civil society worden vormgegeven e.d.

Deze set van afwegingen lenen zich bij uitstek voor gezamenlijke bespreking met de organisaties.

De criteria zijn van belang om tot een zorgvuldige afweging te komen

Indien geen of slechts in beperkte mate één van bovenstaande doelen, taken, resultaten worden gediend of bereikt, dient het subsidie in principe te worden afgeschaft. Alvorens echter dit besluit genomen kan worden dient zorgvuldigheidshalve vastgesteld te worden:

- Maatschappelijk effect bij afschaffen subsidie
Is er sprake van een maatschappelijk probleem (of ongewenst maatschappelijk effect) als de gemeente deze activiteit niet meer subsidieert.
Kunnen de nu gesubsidieerde activiteiten blijven bestaan zonder of met minder subsidie van de gemeente.
- Neveneffecten korten/stoppen subsidie
Als het subsidie stopt, gaat dan bijvoorbeeld veel werkgelegenheid of belangrijk en omvangrijk vrijwilligerswerk teniet, of is sprake van kapitaalvernietiging (denk hierbij aan de nieuwe cultuurpodia) of is sprake van huur derving van een gemeentelijk pand.
- Ongewenste effecten andere financieringsstromen
Vervallen door de subsidiekorting ook andere geldstromen (bijvoorbeeld i.v.m. cofinanciering)
- Relevantie voor de bedrijfsvoering van de organisatie
Als vastgesteld is of en in welke mate de taken/resultaten van de organisaties bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelen en ook eventuele ongewenste

maatschappelijke en financiële effecten van stopzetting of vermindering zijn vastgesteld, dient aan de orde te komen welk effect de vermindering van subsidie op de continuïteit van de organisatie heeft. Heeft vermindering hetzelfde effect als stopzetting?

Toepassing van de criteria leidt tot de volgende uitkomsten

Alle lokale subsidies worden op deze manier onder de loep genomen en getoetst op nut, noodzaak en omvang. Als uitkomst van deze exercitie kunnen 3 categorieën gepresenteerd worden.

- A. Categorie > 10%, waarbij enkele (m.n. kleine) subsidies geheel worden afgebouwd
- B. Categorie standaard (10%)
- C. Categorie (10%)
- D. Categorie 'ontzien', gelet op de bestuurlijke prioriteiten

Criteria voor het tempo waarin de korting wordt toegepast

Indien besloten wordt tot een korting en de hoogte daarvan is bepaald, is vervolgens de vraag aan de orde in welke tempo de korting bereikt kan worden. Hierbij is met name van belang:

- Duur subsidie relatie
De duur van de subsidierelatie is van belang voor de termijnen die in acht genomen moeten worden bij een besluit omtrent stopzetting of korting.
- Effect op de bedrijfsvoering
Afhankelijk van het effect op de bedrijfsvoering van de korting of stopzetting, dient in overleg met de organisatie het tempo te worden vastgesteld

In alle correspondentie (zoals beschikkingen, vooraankondiging bezuiniging) van Haarlem richting organisaties wordt gewezen op mogelijke bezuinigingen per 2012. Dit echter steeds in algemene zin. Pas na sondering van de voorstellen door ons college en de commissies kunnen de organisaties individueel worden benaderd.

5 Processen betrokkenheid raad en instellingen

Het college beschouwt de bezuinigingen op de subsidieverstrekkingsoperatie als één van de meest gevoelige onderdelen van de bezuinigingsoperatie. Het met de grootste zorgvuldigheid vaststellen en invoeren van de kortingen is dan ook van groot belang. Daarom heeft het college het volgende proces voor ogen:

1. vaststellen van de criteria voor afweging van de subsidiekorting (vervat in deze nota)
2. bespreken van deze criteria met de commissies
3. uitwerken van de vastgestelde principes in een lijst met concrete kortingen op de subsidies en als voorgenomen besluit vaststellen in het college (uiterlijk 1 februari 2011)
4. gelijktijdig bespreken van de lijst met de commissies (door portefeuillehouders) en met de instellingen (door ambtelijke organisatie en/of portefeuillehouders (februari 2011)
5. verzamelen reacties en opstellen definitief besluit (1° helft maart)
6. opnemen lijst in stukken kadernota (zie kadernota-traject)

6. Bijlagen

Geen

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester